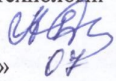

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра методики професійного навчання

ПОГОДЖЕНО

Декан факультету
агротехнологій

« 01 » 07 2021 р. А.В. Дробітько

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

« 01 » 07 2021 р. Д.В. Бабенко

**РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ»**

освітньо-професійна програма «Агрономія» для здобувачів початкового
(короткий цикл) рівня 2-го року денної форми навчання на 2021-2022 навчальний
рік

Освітній ступінь – **Молодший бакалавр**
Галузь знань – **20 Аграрні науки та продовольство**
Спеціальність – **201 Агрономія**
Мова викладання – **українська**

Миколаїв – 2021 рік

Робоча програма відповідає меті та особливостям освітньо-професійної програми «Агрономія» початкового (короткий цикл) рівня вищої освіти, затвердженої вченою радою Миколаївського національного аграрного університету (протокол №9 від 23.04.2021 року).

Розробник програми: асистент К.О. Яблуновська, Миколаївський національний аграрний університет.

Програма розглянута на засіданні кафедри методики професійного навчання МНАУ протокол № 12 від 25.05.2021 року.

Завідувач кафедри
канд пед. наук, доцент

К.М. Горбунова

Схвалено науково-методичною комісією інженерно-енергетичного факультету МНАУ протокол № 10 від 08.06.2021 року.

Голова науково-методичної комісії
канд. техн. наук, доцент

О.А. Горбенко

1. Анотація

Вивчення навчальної дисципліни "Основи охорони праці" є важливим кроком у розширенні світогляду майбутніх фахівців про безпеку людини та її захист у процесі виробничої і побутової діяльності, в умовах надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу.

Процес навчання складається з теоретичних і практичних занять, що проходять відповідно до законодавства України та інших діючих нормативних документів.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні оволодіти знаннями про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, надзвичайних ситуацій, в першу чергу техногенного характеру, їх властивості, можливий вплив на життя і здоров'я людини, а також уміннями і навичками для запобігання їх виникненню, розвідку і ліквідації наслідків дії, захисту людей та навколишнього середовища.

Summary

The study of the subject "Basics of labor protection" is an important step in expanding the outlook of future specialists on human security and its protection in the process of production and living activities, in emergency situations of peace and war.

The training process consists of theoretical and practical classes held in accordance with the legislation of Ukraine and other existing normative documents.

As a result of studying the discipline, students must master knowledge of the general laws of emergence and development of hazards, emergencies, primarily of anthropogenic nature, their properties, possible effects on human life and health, as well as skills and abilities to prevent them from occurring, exploration and liquidation of consequences of action, protection of people and the environment.

2. Опис навчальної дисципліни

«Основи охорони праці»

Галузь знань 20 – «Аграрні науки та продовольство»

Спеціальність

Освітній ступінь – «Молодший бакалавр»

Обов'язкова (вибіркова) компонента **Обов'язкова**

Семестр – 3

Кількість кредитів ECTS – 4,0

Кількість змістових модулів – 3

Загальна кількість годин – 120,0 год.

Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин:

Лекції – 14 год. / 1 кредити ECTS

Практичні заняття – 26 год. / 1 кредити ECTS

Консультації – 3 год. / 0,1 кредити ECTS

Самостійна робота – 80 год. / 2 кредити ECTS

Форма підсумкового контролю – **екзамен.**

У процесі вивчення дисципліни застосовуються інноваційні педагогічні технології, а саме цілеспрямований системний набір прийомів, засобів організації навчальної діяльності, що охоплює весь процес навчання від визначення мети до одержання результатів: комп'ютерні презентації, тестові програми, система дистанційної освіти Moodle, технології JietSi, вбудовані в курс на платформі Moodle, ZOOM та інші.

Робоча програма щорічно оновлюється з урахуванням побажань та результатів опитування здобувачів вищої освіти, роботодавців та випускників ОПП 201 «Агрономія».

Якісні зміни до робочої програми:

У 2021 р. порівняно з 2020р. – структурні зміни за темами 6, 7 щодо обсягів самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Підстава: результати опитування здобувачів вищої освіти.

Передбачені неформальні освітні заходи. Здобувачам пропонуються протягом вивчення дисципліни: індивідуальні завдання, участь у вебінарах та семінарах з питань безпеки життєдіяльності, участь у тематичному круглому столі. Здобувач має право самостійно обирати напрям і вид неформальних освітніх заходів. Оцінка їхніх результатів відбувається за наявності документального підтвердження (сертифікат, свідоцтво, скріншот, програма, запрошення тощо). Перезарахування дисципліни або окремих тем відбувається за бажання здобувача на підставі нормативної внутрішньої документації та Положень МНАУ.

Передбачені інформальні заходи освіти. Передбачається, що здобувач у ході життєвого досвіду має застосовувати здобуті знання та результати, наприклад, вивчаючи наступну тему чи готуючись до всіх видів робіт. І навпаки – здобувачі використовують життєві приклади для трансформації їх в освітній процес, зокрема щодо безпеки життєдіяльності.

Можливості набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти. В університеті вхід облаштовано пандусом. Є кнопка виклику чергового. Є відповідальні особи, які організують освітній процес (декан, заступники декана, куратор).

Можливість дистанційного (або очно-дистанційного) навчання через:

- систему Moodle (<https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2869> – лекційний матеріал, практичні завдання, напрями наукової та творчої роботи, завдання на самостійне опрацювання);
- платформу онлайн-занять Zoom – для проведення індивідуальних практичних занять, консультацій тощо;
- електронний репозитарій МНАУ – для використання інформаційних матеріалів (<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/2457>);
- спілкування через електронну пошту (yablunovskayakaterina@ukr.net) та телефонний зв'язок;
- залучення до освітньо-наукових заходів в онлайн-режимі;
- індивідуальний підхід до викладення матеріалу навчальної дисципліни;
- можливість залучення до освітнього процесу куратора академічної групи та людини, яка знаходиться поряд з здобувачем вищої освіти з особливими освітніми потребами (батьки, сестра, брат та інших).

Мовна підготовка. Дисципліна викладається українською мовою. Водночас, з кожної теми виділено ключові слова, які здобувачі вивчають англійською мовою. Здобувачі мають можливість брати участь у вебінарах та наукових заходах англійською мовою.

Форми навчання. Денна (дистанційна, змішана – за наказом по університету, наприклад у зв'язку із дотриманням карантинних заходів). Освітній процес реалізується у таких формах: навчальні заняття (лекційні заняття, практичні заняття, консультації), індивідуальні завдання, самостійна робота, контрольні заходи.

Методи навчання. Основними, які використовуються від час викладання і вивчення дисципліни, є: інтерактивні, кейс-метод, наочні методи, практичні методи, творчі методи, методи контролю та самоконтролю, дослідницькі та інші.

У процесі навчання всі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених правил провадження освітньої та наукової діяльності, які є обов'язковими для всіх учасників такої діяльності та мають на меті забезпечувати довіру до результатів навчання та наукової діяльності, з урахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту», «Про освіту», методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності, Кодексу академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті та інших документів.

Усі академічні тексти (освітні та наукові) здобувачів вищої освіти обов'язково перевіряються щодо їх відповідності принципам академічної доброчесності, у т. ч. за допомогою програми Unicheck.

Дотримання вимог академічної доброчесності під час створення академічних текстів

Автором (співавтором) освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору є особа, яка зробила особистий інтелектуальний внесок до проведення дослідження, безпосередньо брала участь у його створенні та несе відповідальність за його зміст.

Під час оприлюднення освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору мають бути зазначені всі його автори. Не допускається зазначати як автора освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору особу, яка не відповідає критеріям, визначеним абзацом першим цієї частини. Якщо у проведенні дослідження або створенні освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору брали участь інші особи, що не вказані як його автори, це має бути зазначено у творі із визначенням внеску кожної такої особи.

Освітній (освітньо-науковий, науковий) твір має містити достовірні відомості про використані методи, джерела даних, результати дослідження та отримані наукові (науково-технічні) результати.

Якщо під час проведення дослідження та/або створення освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору були використані розробки, наукові (науково-технічні) результати, що належать іншим особам, це має бути зазначено в освітньому (освітньо-науковому, науковому) творі з посиланням на джерело їх оприлюднення.

Використання загальновідомих фактів чи ідей не потребує окремого зазначення.

Всі текстові запозичення, що використовуються в освітньому (освітньо-науковому, науковому) творі (окрім стандартних текстових кліше), мають бути позначені з посиланням на джерело запозичення.

Текстові запозичення мають бути позначені у спосіб, який дозволяє чітко відокремити їх від власного тексту автора (авторів).

У разі використання автором (авторами) власних, розробок, наукових (науково-технічних) результатів, які були оприлюднені раніше, він (вони) мають зазначити це в освітньому (освітньо-науковому, науковому) творі.

Дотримання вимог академічної доброчесності для здобувачів освіти
Здобувачі освіти зобов'язані виконувати вступні, навчальні, контрольні, кваліфікаційні, конкурсні та інші види завдань самостійно. Самостійність у виконанні завдання означає, що воно має бути виконане:

1) для індивідуальних завдань – особисто здобувачем, а для групових завдань – лише визначеною групою здобувачів, без втручання інших осіб, під керівництвом та контролем викладачів, що визначені як керівники, та затверджені відповідно до нормативної документації закладу вищої освіти з урахуванням індивідуальних потреб і можливостей осіб з особливими освітніми потребами;

2) якщо умови або характер завдання передбачають обмеження у можливих джерелах інформації – без використання недозволених джерел інформації.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм.

Дотримання вимог академічної доброчесності під час оцінювання

Оцінювання у сфері вищої освіти і науки відповідає вимогам об'єктивності, валідності та справедливості. Оцінювання є об'єктивним, якщо воно ґрунтується на заздалегідь визначених критеріях. Оцінювання є валідним, якщо воно здійснюється відповідно до критеріїв, що визначаються законодавством України та суб'єктом внутрішнього забезпечення якості освіти. Оцінювання є справедливим, якщо воно проводиться за відсутності конфлікту інтересів, дискримінації та неправомірного впливу на оцінювача.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - забезпечити відповідні сучасним вимогам знання студентів про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, надзвичайних ситуацій, їх властивості, можливий вплив на життя і здоров'я людини, сформувати у студентів свідоме та відповідальне ставлення до питань особистої безпеки й безпеки тих, хто її оточує; навчити людину розпізнавати й оцінювати потенційні небезпеки, визначати шлях надійного захисту від них, уміти надавати допомогу в разі потреби собі та іншим, а також оперативно ліквідувати наслідки прояву небезпек у різноманітних сферах людської діяльності.

Предметом дисципліни є люди та середовище, в якому вони мешкають та здійснюють трудову діяльність.

Об'єктом дослідження дисципліни виступає людина у різних аспектах її діяльності (фізичному, психологічному, духовному, суспільному).

Завдання - передбачає опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику.

До системи компетентностей належать:

Інт.К. Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теоретичних основ та методів відповідної науки і характеризується невизначеністю умов.

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні компетентності

СК9. Здатність прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

Програмні результати навчання.

ПРН1. Аналізувати основні етапи і закономірності історичного розвитку для формування громадської позиції.

ПРН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

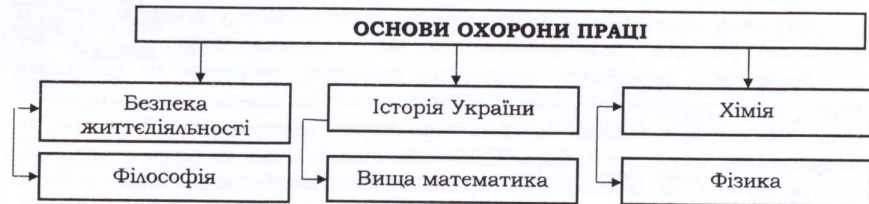
ПРН10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки.

ПРН16. Організовувати результативні і безпечні умови роботи.

4. Передумови для вивчення дисципліни

Здобувачі вищої освіти вже мають володіти базовими знаннями та компетентностями з окремих дисциплін циклу загальної підготовки та професійної підготовки, які заплановані до вивчення освітньо-професійною програмою підготовки здобувачів вищої освіти «Агротехнології».

До переліку дисциплін, які мають бути вивчені раніше, належать: дисципліни циклу загальної підготовки (Хімія; Історія України; Вища математика; Правознавство) дисципліни циклу професійної підготовки (Безпека життєдіяльності; Агрохімія; Філософія).

5. МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ У СТРУКТУРІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

**6. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
«Основи охорони праці»**

Змістовий модуль		Теми		Обсяги годин				
№	назва	№	назва	ЛЗ	ПЗ	СР	К	Разом
1	Змістовий модуль 1. Правові та організаційні основи охорони праці	1	Теоретичні питання охорони праці	1	3	10	-	14
		2	Правові питання охорони праці.	1	3	10	-	14
		3	Організаційні питання охорони праці.	2	3	10	-	15
Всього за змістовий модуль 1				4	9	30	0,25	43
2	Змістовий модуль 2. Основи гігієни праці	4	Основи виробничої санітарії та гігієни.	2	3	10	-	15
		5	Гігієна праці при застосуванні шкідливих речовин.	2	3	10	-	15
Всього за змістовий модуль 2				4	6	20	0,25	30
3	Змістовий модуль 3. Основи виробничої безпеки	6	Основи виробничої безпеки	2	3	10	-	15
		7	Електробезпека	2	4	10	-	16
		8	Пожежна безпека	2	4	10	-	16
Всього за змістовий модуль 3				6	11	30	0,5	47
Передзalicьова консультація				-	-	-	1	-
Всього годин по навчальній дисципліні				14	26	80	1	120

**7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
7.1 Загальний розподіл годин і кредитів**

Назва змістового модуля	Кількість годин і кредитів		
	години	кредити	%
Змістовий модуль 1. Правові та організаційні основи охорони праці	43	1	36
Змістовий модуль 2. Основи гігієни праці	30	1	25
Змістовий модуль 3. Основи виробничої безпеки	47	2	39
Всього	120	4,0	100,0

7.2 Склад, обсяг і терміни виконання змістових модулів

Назва змістового модуля	Кількість годин	Термін виконання, тиждень
Змістовий модуль 1. Правові та організаційні основи охорони праці	43	1-5
Змістовий модуль 2. Основи гігієни праці	30	6-10
Змістовий модуль 3. Основи виробничої безпеки	47	11-15
Всього	120	X

7.2 Вид, перелік та короткий зміст лекцій

Лекція	Вид заняття	Тема	Короткий зміст	Години	Використання мультимедійного обладнання
Змістовий модуль 1. ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ.					
1	Вступна	Тема 1. Теоретичні питання охорони праці	Сучасний стан ОП в Україні та закордоном. Середовище мешкання людини, його небезпечні і шкідливі фактори. Класифікація небезпечних та шкідливих виробничих факторів та принцип їх нормування. Аналіз умов праці в сільському господарстві. Аналіз, прогнозування, профілактика травматизму та професійної захворюваності на виробництві. Key words: dangerous and harmful human factors, production factors, prevention of injuries and occupational diseases.	1	+
2	Інформаційна	Тема 2. Правові питання охорони праці.	Основні законодавчі та нормативні акти з охорони праці. Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці. Обов'язки роботодавця щодо створення безпечних і шкідливих умов праці. Обов'язки працівників щодо виконання вимог нормативних актів про ОП. Нормування робочого часу та відпочинку. Відповідальність за невиконання вимог з охорони праці. Key words: laws, regulations, state supervision, public control, standardization of working hours	1	
3	Інформаційна	Тема 3. Організаційні питання охорони праці.	Система державного управління охороною праці в Україні. Служба охорони праці та її задачі. Навчання охорони праці. Кабінети з ОП. Атестація робочих місць за умовами праці. Key words: labor protection service, training, certification.	2	+
Змістовий модуль 2. ОСНОВИ ГІГІЄНИ ПРАЦІ.					
4	Інформаційна	Тема 4. Основи виробничої санітарії та гігієни.	ЗУ «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення». Гігієна праці, виробничої санітарія та особиста гігієна. Метеорологічні параметри їх вплив на людину. Освітлення виробничих приміщень. Виробничий шум, вібрація та захист від них. Key words: hygiene, sanitation, lighting, industrial noise vibration.	2	+

5	Інформаційна	Тема 5. Гігієна праці при застосуванні шкідливих речовин	Хімічні шкідливі речовини та захист від них. Шкідливий випромінювання та захист від них. Засоби індивідуального захисту. Загальні санітарно-гігієнічні вимоги до розміщення підприємств, до виробничих побутових приміщень. Key words: harmful substances, harmful radiation, personal protective equipment, sanitary and hygienic requirements	2	+
Змістовий модуль 3. ОСНОВИ ВИРОБНИЧОЇ БЕЗПЕКИ.					
6	Інформаційна	Тема 6. Основи виробничої безпеки	Загальні положення про безпеку виробничих процесів. Небезпечні зони та захисні засоби. Сигналізація її види. Знаки безпеки. Загальні відомості про змінний струм. Key words: safety of production processes, alarm system current.	2	+
7	Інформаційна	Тема 7. Електробезпека	Дія електричного струму на організм людини. Умови та небезпеки ураження людини електричним струмом. Організація та технічні заходи захисту ураження людини електричним струмом. Організація безпечної експлуатації електроустановок. Key words: electric current, technical measures, electrical installations	2	+
8	Інформаційна	Тема 8. Пожежна безпека	Основні нормативні документи, що регулюють вимоги щодо пожежної безпеки. Причини пожеж та вибухів на с.г. підприємствах. Пожежонебезпечні властивості матеріалів та речовин. Пожежовибухова небезпечність об'єктів. Система організаційно-технічних заходів. Державний пожежний нагляд. Блискавозахист. Key words: fire safety, materials and substances, fire supervision, lightning protection.	2	+
Всього годин					14

7.4 Перелік та план практичних занять

Практичні заняття з дисципліни проводять з використанням методичних рекомендацій та відповідної (визначеної до кожного заняття та окресленої на попередньому занятті викладачем) нормативної бази.

Години	Тема практичного заняття	План практичного заняття
Змістовий модуль 1. Правові та організаційні основи охорони праці.		
3	Теоретичні питання охорони праці	Захист індивідуальних письмових завдань, перевірка знань за допомогою тестів.
3	Правові питання охорони праці.	Захист індивідуальних письмових завдань, перевірка знань за допомогою тестів.
3	Дослідження мікрокліматичних умов виробничих приміщень. Дослідження освітленості виробничих приміщень.	Виконання практичних вправ (дослідження параметрів мікроклімату).
Змістовий модуль 2. Основи гігієни праці.		
3	Дослідження параметрів загазованості та запиленості повітря виробничих приміщень. Розрахунок вентиляції виробничих приміщень.	Виконання практичних вправ (дослідження параметрів загазованості та запиленості повітря виробничих приміщень; розрахунок вентиляції виробничих приміщень).
3	Вивчення та вибір засобів індивідуального захисту органів дихання.	Виконання практичних вправ (вивчення методики визначення розмірів ЗІЗОД).
Змістовий модуль 3. Основи виробничої безпеки.		
3	Навчання з охорони праці. Розслідування та облік НВ на	Виконання практичних вправ (рішення ситуаційних задач з розслідування нещасних випадків).

	виробництві.	
4	Електробезпека мереж змінного струму.	Виконання практичних вправ (рішення задач з електробезпеки).
4	Вивчення вогнегасних речовин та первинних засобів гасіння пожеж. Розрахунок блисквозахисту	Виконання практичних вправ (вивчення вогнегасних речовин та первинних засобів гасіння пожеж; розрахунок блисквозахисту).
26	Всього годин	

7.5 Теми, форма контролю та перевірки завдань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання, та індивідуальної роботи

Теми, які виносяться для обов'язкового самостійного опрацювання, здобувачі вищої освіти вивчають у вільний від занять час. Самостійна робота в обсязі 30 години складається з вивчення матеріалу за допомогою конспектів лекцій, підручників, допоміжної літератури, законодавчо-нормативної бази, а також підготовки до практичних занять і виконання окреслених у методичних рекомендаціях завдань.

Змістовий модуль	№ з/п	Тема	Кількість годин	Форма контролю	Кількість балів	
					min	max
1	1	Тема 1. Теоретичні питання охорони праці	3	опитування тестування перевірка індивідуального завдання робота у Moodle	2	4
	2	Тема 2. Правові питання охорони праці.	3	-/-	11	22
	3	Тема 3. Організаційні питання охорони праці.	4	-/-		
2	4	Тема 4. Основи виробничої санітарії та гігієни.	4	-/-		
	5	Тема 5. Гігієна праці при застосуванні шкідливих речовин.	4	-/-		
3	6	Тема 6. Основи виробничої безпеки	4	-/-		
	7	Тема 7. Електробезпека	4	-/-		
	8	Тема 8. Пожежна безпека	4	-/-		
		Разом	30	X	14	28

7.6. Перелік тем наукової роботи здобувачів вищої освіти у межах роботи наукового гуртка з дисципліни «Основи охорони праці»

1. Правові та організаційні основи безпеки життєдіяльності.
2. Фізіологічна надійність людини та шляхи її підвищення.

3. Безпека перебування на вулицях .
4. Втома і перевтома та її вплив на працездатність людини.
5. Психологічні травми та способи боротьби з ними в повсякденному житті (конфлікти).
6. Заходи, щодо запобігання втрат особового складу поліції під час проведення операції по затриманню озброєних злочинців. Ведення переговорів.
7. Особливості виконання оперативно-службових завдань при проведенні антитерористичної операції.
8. Озброєння та спец засоби, які використовуються при проведенні спеціальних операцій по затриманню озброєних злочинців.
9. Дії працівників поліції при виявленні конвертів та іншої кореспонденції, що може містити бактеріологічні отруйні речовини.
10. Особливості поведження під час політичних небезпек.
11. Соціальне середовище як складова середовища існування населення та його вплив на формування морально-вольових якостей.
12. Небезпеки психологічного впливу на поліцейського, шляхи боротьби з психологічним впливом під час виконання службових завдань.
13. Емоційне навантаження, шляхи подолання професійного та емоційного вигорання поліцейського.
14. Людина в екстремальних умовах навколишнього середовища, шляхи подолання стресового стану.
15. Дезінформація як джерело небезпек для правоохоронця.

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти складається з двох видів: для тих здобувачів вищої освіти, які відпрацьовують пропущені лекційні і практичні заняття, та для здобувачів вищої освіти, які мають на меті отримати більшу кількість балів у результаті кращого засвоєння дисципліни завдяки виконанню індивідуальних завдань та участі у заходах неформальної освіти.

Для здобувачів вищої освіти, які відпрацьовують пропущені практичні заняття	Оцінка в балах	Для здобувачів вищої освіти, які мають на меті отримати більшу кількість балів	Оцінка в балах
Проаналізувати законодавчо-нормативну базу з окресленого питання	1	Створення презентаційних матеріалів, зокрема англійською мовою	3 (8)
Захистити вирішене практичне завдання	1	Формування інформації щодо тем дисципліни з різних джерел	5
Вирішити тестові завдання з теми лекції у MOODLE	1	Вирішення додаткового індивідуального завдання підвищеної складності	7
Виконання розрахункової роботи	1	Формування презентаційного матеріалу	5
Переклад 5 слів з теми англійською мовою	1	Переклад 5-10 словосполучень англійською мовою	8

Виконання розрахункової роботи з теми заняття	1	Аналіз змін законодавства	3
Заходи неформальної освіти (тренінги, семінари, вебінари, курси тощо)	Зарахування відповідної теми з дисципліни та її оцінка в балах	Заходи неформальної освіти (тренінги, семінари, вебінари, курси тощо)	Зарахування відповідної теми з дисципліни та її оцінка в балах

7.6. Питання для поточного та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

1. Версальська конференція. Комісія з міжнародного трудового законодавства. Міжнарод-на Організація Праці. Філадельфійська Декларація 1944 року. Україна – член МОП.

2. Мета та завдання дисципліни "Основи охорони праці". Перелік дисциплін, знання яких потрібне студентам для засвоєння курсу "Основи охорони праці". Структурно-логічна схема курсу та його місце у загальній системі наук із безпеки життєдіяльності.

3. Суб'єкти і об'єкти охорони праці: загальнотеоретичні і методичні основи охорони праці.

4. Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих чинників.

5. Конституційні засади охорони праці в Україні. Законодавство України про охорону праці.

6. Закон України «Про охорону праці». Основні принципи державної політики України у галузі охорони праці.

7. Гарантії прав працівників на охорону праці, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. Охорона праці жінок, неповнолітніх, інвалідів.

8. Обов'язки працівників щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці. Обов'язкові медичні огляди працівників певних категорій.

9. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці.

10. Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП): визначення, основні вимоги та ознаки. Структура НПАОП. Реєстр НПАОП.

11. Стандарти в галузі охорони праці: система стандартів безпеки праці (ССБП). Міждержавні стандарти ССБП.

12. Національні стандарти України з охорони праці. Санітарні, будівельні норми, інші загальнодержавні документи з охорони праці.

13. Акти з охорони праці, що діють в організації, їх склад і структура.

14. Інструкції з охорони праці. Розробка та затвердження актів з охорони праці, що діють на підприємстві АПК.

15. Фінансування охорони праці: основні принципи і джерела. Заходи і засоби з охорони праці, витрати на здійснення і придбання яких включаються до валових витрат.

16. Система державного управління охороною праці в Україні. Компетенція та повноваження органів державного управління охороною праці.

17. Національна рада з питань безпечної життєдіяльності населення.

18. Державний нагляд за охороною праці на підприємстві АПК: органи державного нагляду за охороною праці, їх основні повноваження і права.
19. Громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці на підприємстві АПК.
20. Організація охорони праці на підприємстві АПК: структура, основні функції і завдання управління охороною праці на підприємстві АПК.
21. Служба охорони праці підприємства. Статус і підпорядкованість.
22. Основні завдання, функції служби охорони праці. Структура і чисельність служб охорони праці. Права і обов'язки працівників служби охорони праці. Стимулювання охорони праці.
23. Громадський контроль за станом охорони праці в організації: уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці, їх обов'язки і права.
24. Комісія з питань охорони праці підприємства. Основні завдання та права комісії.
25. Регулювання питань охорони праці у колективному договорі на підприємстві АПК.
26. Атестація робочих місць за умовами праці: мета, основні завдання та зміст атестації.
27. Організація робіт та порядок проведення атестації робочих місць. Карта умов праці.
28. Кольори, знаки безпеки та сигнальна розмітка.
29. Навчання з питань охорони праці: навчання як системне та систематичне підвищення рівня знань працівників з питань охорони праці.
30. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці.
31. Організація проведення інструктажів з питань охорони праці. Стажування (дублювання) та допуск працівників до самостійної роботи.
32. Організація проведення вступного інструктажу з питань охорони праці на підприємстві АПК.
33. Організація проведення первинного інструктажу з питань охорони праці на підприємстві АПК.
34. Організація проведення повторного інструктажу з питань охорони праці на підприємстві АПК.
35. Організація проведення позапланового інструктажу з питань охорони праці на підприємстві АПК.
36. Організація проведення цільового інструктажу з питань охорони праці на підприємстві АПК.
37. Профілактика травматизму та професійних захворювань: виробничі травми, професійні захворювання, нещасні випадки виробничого характеру. Інциденти та невідповідності.
38. Мета та завдання профілактики нещасних випадків професійних захворювань і отруєнь на виробництві. Основні причини виробничих травм та професійних захворювань.
39. Розподіл травм за ступенем тяжкості. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням.

40. Роль центральної нервової системи в трудовій діяльності людини. Втома.
41. Гігієна праці, її значення. Чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці.
42. Загальні підходи до оцінки умов праці та забезпечення належних, безпечних і здорових умов праці.
43. Робоча зона та повітря робочої зони. Мікроклімат робочої зони. Нормування та контроль параметрів мікроклімату.
44. Заходи та засоби нормалізації параметрів мікроклімату. Склад повітря робочої зони: джерела забруднення повітряного середовища шкідливими речовинами (газами, парою, пилом, димом, мікроорганізмами).
45. Гранично допустимі концентрації (ГДК) шкідливих речовин. Контроль за станом повітряного середовища на виробництві. Заходи та засоби попередження забруднення повітря робочої зони.
46. Організація повітрообміну в приміщеннях підприємства: вентиляція. Види вен-тиляції.
47. Організація повітрообміну в приміщеннях, повітряний баланс, кратність повіт-рообміну. Природна вентиляція.
48. Системи штучної (механічної) вентиляції, їх вибір, конструктивне оформлення. Місцева (локальна) механічна вентиляція.
49. Освітлення виробничих приміщень: основні світлотехнічні визначення.
50. Природне, штучне, суміщене освітлення. Класифікація виробничого освітлення.
51. Основні вимоги до виробничого освітлення. Нормування освітлення, розряди зорової роботи.
52. Вібрація: джерела, класифікація і характеристики вібрації. Гігієнічне нормування вібрацій.
53. Методи контролю параметрів вібрацій. Типові заходи та засоби колективного та індивідуального захисту від вібрацій.
54. Шум, ультразвук та інфразвук: параметри звукового поля: звуковий тиск, інтен-сивність, частота, коливальна швидкість.
55. Звукова потужність джерела звуку. Класифікація шумів за походженням, за ха-рактером, спектром та часовими характеристиками.
56. Нормування шумів. Контроль параметрів шуму, вимірювальні прилади. Методи та засоби колективного та індивідуального захисту від шуму.
57. Інфразвук та ультразвук. Джерела та параметри інфразвукових та ультразвукових коливань.
58. Нормування та контроль рівнів, основні методи та засоби захисту від ультразвуку та інфразвуку.
59. Електромагнітні поля та випромінювання радіочастотного діапазону: джерела, особливості і класифікація електромагнітних випромінювань та електричних і магнітних полів.
60. Характеристики полів і випромінювань. Захист від електромагнітних випромінювань і полів.

61. Випромінювання оптичного діапазону: класифікація та джерела випромінювань оптичного діапазону. Особливості інфрачервоного, ультрафіолетового та лазерного випромінювання.
62. Засоби та заходи захисту від інфрачервоного та ультрафіолетового випромінювань. Класифікація лазерів за ступенями небезпечності лазерного випромінювання. Специфіка захисту від лазерного випромінювання.
63. Іонізуюче випромінювання: виробничі джерела іонізуючого випромінювання, класифікація і особливості їх використання.
64. Типові методи та засоби захисту персоналу від іонізуючого випромінювання у виробничих умовах.
65. Основні вимоги чинного законодавства до розміщення виробництва: класи шкідливості підприємств за санітарними нормами. Санітарно-захисні зони підприємств.
66. Вимоги до розташування промислового майданчика підприємства, до виробничих та допоміжних приміщень.
67. Основні вимоги чинного законодавства до розміщення комунікацій: енерго- та водопостачання, каналізація, транспортні комунікації.
68. Вимоги охорони праці до розташування виробничого і офісного обладнання та організації робочих місць менеджера підприємства.
69. Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів. Безпека під час експлуатації систем під тиском і криогенної техніки.
70. Безпека під час вантажно-розвантажувальних робіт.
71. Дія електричного струму на організм людини. Електричні травми. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом.
72. Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом.
73. Умови ураження людини електричним струмом. Ураження електричним струмом при дотику або наближенні до струмоведучих частин і при дотику до неструмоведучих металевих елементів електроустановок, які опинились під напругою. Напруга кроку та дотику.
74. Безпечна експлуатація електроустановок: електрозахисні засоби і заходи. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.
75. Пожежонебезпечні властивості речовин і матеріалів: показники вибухопоже-жонебезпечних властивостей матеріалів і речовин.
76. Категорування приміщень та споруд за вибухопожежною і пожежною небезпекою.
77. Класифікація вибухонебезпечних та пожежонебезпечних приміщень і зон.
78. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту АПК. Забезпечення та контроль стану пожежної безпеки на виробничих об'єктах.
79. Вивчення питань пожежної безпеки працівниками. Дії персоналу при виникненні пожежі.
80. Організаційно – технічні заходи забезпечення пожежної безпеки на підприємстві АПК.

81. Технічні засоби протипожежного захисту: установки пожежної сигналізації та пожежогасіння.

82. Технічні засоби протипожежного захисту: системи протидимного захисту, системи оповіщення людей про пожежу і керування евакуацією, засоби зв'язку.

83. Протипожежне водопостачання, пожежна техніка, первинні засоби пожежогасіння.

8. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ, КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ДИСЦИПЛІНИ

За всі види робіт впродовж семестру (виконання практичних вправ, тестування, опитування, контрольні роботи, обов'язкова самостійна та індивідуальна робота, результати неформальної освіти тощо) здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 60 балів.

Оцінювання знань здобувача під час практичних занять відбувається за такими критеріями: своєчасність та правильність виконання завдань робочого зошиту з дисципліни; повнота і правильність відповіді під час усного опитування, виконання контрольної та самостійної роботи. Під час оцінювання індивідуальної роботи здобувача враховується її вид, актуальність, правильність виконання. Під час оцінювання робіт, які винесено на обов'язкове самостійне виконання, враховується своєчасність та правильність виконання завдань робочого зошиту для самостійної роботи з дисципліни та розуміння змісту завдання і його вирішення. Під час оцінювання результатів неформальної освіти здобувача враховується відповідність напряму та змісту тематики дисципліни, актуальність, документальне підтвердження участі у заході.

Зміст лекційного матеріалу, словник основних термінів, індивідуальні завдання, критерії та форми оцінювання, напрями наукової роботи розміщено на сторінці дисципліни у Moodle <https://moodle.mnau.edu.ua/>?. Графіки консультацій, проведення індивідуальних занять розміщено на сторінці кафедри <https://www.mnau.edu.ua/faculty-energy/kaf-prof/>. Основними deadline залежно від виду роботи є: наступне практичне заняття, підсумковий контрольний захід зі змістового модулю, атестація, день складання диференційного заліку.

Здобувач вищої освіти має право складати підсумковий семестровий екзамен у письмовій формі під час екзаменаційної сесії, до якої він допускається, якщо за виконання всіх поточних і контрольних заходів, передбачених протягом семестру, набирає 36 і більше балів. У цьому випадку оцінка з дисципліни складається з суми балів, які здобувач отримав протягом семестру, і суми балів за залік (24-40 балів).

За будь-якої форми освіти перелік, зміст та оцінка роботи і знань здобувача є ідентичною.

№ змістового модулю	Кількість годин		Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
	ЛК	ПЗ			min	max	min	max
1	20	20	Розрахункові роботи Захист робіт, які винесені на самостійне опрацювання Опитування та спостереження за роботою на парі Разом по змістовому модулю	3	5	8	5	8
				3	5	8	5	8
				3	4	7	4	7
				1	4	7	4	7
							18	30
2	20	20	Розрахункові роботи Захист робіт, які винесені на самостійне опрацювання Опитування та спостереження за роботою на парі Разом по змістовому модулю	3	5	8	5	8
				3	5	8	5	8
				3	4	7	4	7
				1	4	7	4	7
							18	30
Написання тез доповідей, участь у конференції							5	10
Участь у заходах неформальної освіти за наявності документального підтвердження							3	5
Індивідуальне завдання							1	8
Поточний контроль							24	40
Підсумковий контроль (екзамен)							60	100
Всього по навчальній дисципліні								

Якщо на екзамені здобувач вищої освіти отримав менше 24 балів, то він одержує загальну незадовільну оцінку.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання - екзамен

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
82-89	B	4 (добре)
75-81	C	4 (добре)
64-74	D	3 (задовільно)
60-63	E	3 (задовільно)
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання 2 (незадовільно)
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 2 (незадовільно)

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

На практичних заняттях використовується перегляд та обговорення освітніх, наукових та фахових відеороликів або дебатів з відповідної тематики; законодавчі документи. Для поточного контролю використовуються елементи системи дистанційного навчання, зокрема з використанням системи MOODLE.

Як правило, заняття проходять в ауд. 011 Навчального корпусу №3 МНАУ.

Навчальний корпус №3, вул. Крилова, 17а

Устаткування: Учнівські столи – 12 шт. Стільці – 24 шт. Стіл викладача – 1 шт. Стілець викладача – 1 шт. Дошка для крейди темнозеленого кольору – 1 шт.

Інформаційне забезпечення: Навчальні фільми Презентації у режимі PowerPoint Інформаційні матеріали (програмні документи, брошури, дидактичні матеріали; довідникова та нормативна література.

10. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНИХ АКТІВ

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 року / Верховна Рада України. – Київ: 1997. 64 с.

2. Кодекс цивільного захисту України : Кодекс від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI / Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.

3. Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру : Закон України від 8 червня 2000 року № 1809-III. URL :: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1809-14#o332>.

4. Про правовий режим надзвичайного стану : Закон України від 16 березня 2000 року № 1550-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14>.

5. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності : навч. посіб. Київ, 2019. 344 с.

6. Яремко З. М. Безпека життєдіяльності : навч. посіб. Львів, 2015. 301 с.

7. Бегун В. В., Науменко І.М. Безпека життєдіяльності (забезпечення соціальної, техногенної та природної безпеки) : навч. посібник. Київ, 2017. 344 с.

8. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Т. 1. Техногенна та природна небезпека / за ред. В. В. Могильниченка. – Київ, 2017. 636 с.

9. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Т. 2. Організація управління в надзвичайних ситуаціях / за редакцією В. М. Антонця. – Київ, 2017. 303 с.

10. Аветисян В. Г. Рятувальні роботи під час ліквідації надзвичайних ситуацій : посібник. – Київ, 2016. 398 с.

11. Безпека життєдіяльності : навчальний посібник / [М.А. Касьянов, Ю.П. Ревенко, В.О. Медяник та ін.]. – Луганськ, 2017. 284 с.

12. Михайлюк В.О. Цивільна безпека : навчальний посібник / В.О. Михайлюк, Б.Д. Халмурадов. – Київ, 2018. 158 с.
13. Яким Р.С. Безпека життєдіяльності : навч. посіб. Львів, 2015. 304 с.
14. Яремко З.М., Муць І.Р., Галаджун Я.В. Безпека життєдіяльності: навч. посібник. Львів, 2017. 268 с.
15. Кіт Л.Я. Основи рятування і збереження життя людини у невідкладному стані. – Львів, 2017. 135 с.
16. Охорона праці : навч. посібник / З.М. Яремко, С.В. Тимошук., С.В. Писаревська, О.Б. Стельмахович. Львів, 2018. 430 с.

Робочу програму розроблено:
асистентом кафедри
методики професійного навчання

К.О. Яблуновська